

verspreiden. Het zullen derhalve concurrentie-overwegingen zijn geweest, die ertoe leidden dat horecabedrijven tot de eerste behoorden, die een elektrische installatie lieten aanleggen. Hierbij was ook Grand Hotel Coomans in de Hoofdsteege in Rotterdam. Daar werd door de firma W. Smit & Co uit Slikkerveer een verlichtingsnet geïnstalleerd, dat op 14 mei 1884 voor het eerst brandde⁵⁰). Ook werd buiten in de Hoofdsteege een booglamp aangebracht⁵¹). Nadat toestemming van het gemeentebestuur was verkregen voor uitbreiding van de installatie, nodigde de directeur van het hotel zijn buurtgenoten uit om hun panden door de installatie te laten verlichten. In het geval zich mankementen zouden voordoen, zou het hotel het voor de verlichting gebruikte gas vergoeden!⁵²).

Een nieuwe impuls kreeg de elektrische verlichting hier ter stede met de komst van De Khotinsky, een uit Rusland gevluchte ingenieur en marine-officier⁵³). De NRC van 10 november 1883 bevatte het bericht dat op de avond van die dag in het kantoor van de firma W. Schöffer een proefneming zou worden gedaan 'met een stelsel voor elektrische verlichting' volgens het systeem De Khotinsky. Als stroombron werden accumulatoren gebruikt, door De Khotinsky ontwikkeld. Deze accu's en de benodigde lampen zouden in de toekomst in een te bouwen fabriek op het Noorder-eiland worden vervaardigd. Het lag in de bedoeling om de accu's telkens bij de fabriek op te laden en ze bij klanten neer te zetten, of ze vanuit schepen aan de installatie aan te sluiten. Door deze werkwijze zouden geen kabels in de grond nodig zijn, waardoor moeilijke onderhandelingen met de Gemeente werden vermeden.

Op 24 december 1883 werd de N.V. Electriciteitsmaatschappij 'Systeem De Khotinsky' opgericht met de Rotterdamse handelaar L.W. Schöffer als belangrijkste aandeelhouder⁵⁴).

In augustus 1884 werd de nieuwe fabriek aan genodigden, waaronder de pers, getoond. Op dat ogenblik vond er nog geen fabricage van lampen plaats. Verwacht werd dat dit spoedig zou gebeuren. De Maatschappij zou hiermee het eerste bedrijf in Nederland zijn dat gloeilampen produceerde.

Op 13 maart 1884 gaf de Gemeenteraad vlot zijn toestemming voor het accu-systeem, waarvoor ligplaatsen en aansluitpunten vereist waren. In het rapport van 15 september 1884 van directie en commissarissen aan de aandeelhouders⁵⁵) werd meegedeeld dat de proeven zeer bevredigende resultaten hadden te zien gegeven. Het vervoeren van de accu's bleek echter bezwaarlijk. Voorgesteld werd